

NOVA KNJIGA

Max Richter: Vorarlberger Alpen, iz zbirke Sammlung geologischer Führer, knj. 49, založba Gebr. Borntraeger Berlin-Stuttgart. Obseg: X + 169 strani, 58 slik (od teh 56 geoloških skic in profilov med besedilom in dva profila v prilogi) ter barvna geološka karta v prilogi. Velikost knjige: 19,5 × 13,5 cm, vezana v platnice iz plastične mase. Cena 36 DM.

V zbirki geoloških vodičev, ki jih izdaja založba Gebr. Borntraeger, je izšla sedaj knjiga o Vorarlberških Alpah. Za nas ima ta knjiga pomen, ker je Slovenija že delno alpska dežela in nas zato geološka zgradba Alp posebej zanima. V Vorarlberških Alpah se srečamo skoraj z vsemi pomembnimi facialnimi in tektonskimi alpskimi enotami. Knjiga nam daje na prvih 52. straneh kratek geološki pregled, v katerem se seznanimo z geološko problematiko tega dela Alp, ki leži med Vzhodnimi in Zahodnimi Alpami in sega od Molase do kristalinika Silvrette. Pogorje obsega facialna območja Helvetikuma, Penninikuma, Ostalpin in Molasse. Helvetikum vsebuje sedimente nestabilnega šelfa na severnem in zahodnem robu alpske geosinklinale. Nanj se priključuje facies Ultrahelvetikuma. Prvi vsebuje sedimente od oxforda do srednjega eocena, Ultrahelvetikum pa sedimente od apta do spodnjega eocena. Penninikumu pripada flišna cona, ki sestoji v Vorarlbergu iz kamenin krede, paleocena in eocena. Ostalpin delimo v spodnji in zgornji Ostalpin. Spodnjega dobimo v ozkih progah okoli Rätikona. Zgornji je sestavljen iz debelih sedimentov neritičnega in pelagičnega faciesa zgornje jure, iz katerih so Severne apneniške Alpe. K zgornjemu Ostalpinu štejemo še kristalaste kamenine Silvrette, ki pripadajo že Centralnim Vzhodnim Alpam. Končno imamo tu še Molasso, ki sestoji iz sedimentov od srednjega oligocena do vključno tortona. Ta facies predgorja sega od Zahodne Švice do Dunaja in se javlja v Vorarlbergu le v ozki coni. Avtor se dotakne tudi pleistocenskih in holocenskih nanosov in v tej zvezi obravnava sedanje ledenike in poledenitve oziroma njihove sledove iz pleistocena. V naslednjem poglavju podaja kratek geomorfološki pregled. Zadnje poglavje uvodnega dela je posvečeno tektoniki, ki obsega kar štirinajst strani. V njem se seznanimo s krovno zgradbo tega dela Alp. Besedilo spremljajo pregledne stratigrafske tabele in je zato knjiga tudi s pedagoškega stališča zelo primerna.

Splošnemu geološkemu delu sledi opis 31 ekskurzij, ki jih ponazorujejo geološki profili in skice. Vsaka ekskurzija ima še svojo posebno oznako, po kateri takoj spoznamo, v kakšno območje nas pelje. S črko A so označene ekskurzije na območje Molasse, z B v Helvetikum, s C v Fliš in z D v Ostalpin. Uvodno besedilo kakor tudi ekskurzije nam pomaga razumeti še barvna geološka karta v prilogi.

Zdi se mi škoda, da knjigi ni priložena pregledna geografska karta ali vsaj skica ekskurzij, ker se tujec le težko znajde na neznanem ozemlju. Morda bi lahko ekskurzije označili tudi na geološki karti.

Vsakomur, ki se želi seznaniti z geologijo Alp, posebej pa še tega dela Alp, knjigo priporočamo.

Mario Pleničar